

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут фізичного виховання і спорту

Кафедра спортивно-педагогічних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА СУДДІВСТВА У СПОРТІ

Освітня програма фізична культура і спорт

Спеціальність - фізична культура і спорт

Галузь знань 017

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія і методика суддівства у спорті
Рівень вищої освіти	Магістр
Викладач (-і)	Ступар мирослав Іванович
Контактний телефон викладача	0506776116
E-mail викладача	myroslav.stupar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	За необхідністю та попередньою домовленістю
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Теорія і методика суддівства у спорті» є однією із фахових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «Магістр» за спеціальністю 017 «фізична культура і спорт». Окрім того, її вивчення у процесі професійної підготовки фахівців має важливе соціальне і педагогічне значення.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета викладання спортивної дисципліни полягає в тому, щоб студенти найбільш повною мірою оволоділи теоретичним матеріалом, практичними вміннями і навичками організації і проведення змагань з різних видів спорту, типовій структурі функціонування органу навчання, управління і контролю діяльності суддів у спорті, а також методикою суддівства змагань. Цілі. У процесі викладання спортивної дисципліни розв'язуються такі цілі: 1. Ознайомлення з історією розвитку і становлення статусу спортивний суддя. 2. Вивчення структуру управління суддівської діяльності . 3. Формування спеціальних знань, вмінь і навичок, необхідних для організації і проведення змагань з циклічних і ациклічних видів спорту. 4. Оволодіння практичних навиків суддівства змагань (по вибору). 5. Ознайомлення з оволодінням методики суддівства змагань.	
4. Компетентності	
Загальні компетентності: Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. Здатність працювати в команді. Здатність планувати та управляти часом. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Фахові компетентності спеціальності: Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар. Здатність до безперервного професійного розвитку. Фахові компетентності спеціалізації): Здатність до розуміння особливостей суддівської діяльності в обраному виді	

спорту.

Здатність застосовувати знання про мету, завдання, принципи, засоби, методи та структуру підготовки арбітрів в обраному виді спорту.

Здатність залучати молодь до суддівства в різних видах спорту, здійснювати планування та реалізацію тренувального процесу підготовки арбітрів в обраному виді спорту.

Здатність організовувати та проводити спортивні заходи з обраного виду спорту.

5. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. Короткі відомості про значення слова «арбітр»- «спортивний суддя».
2. Історію розвитку арбітражу в різних видах спорту..
3. Проблеми суддівства в сучасному спорті
4. Організацію і проведення змагань.
5. Регламентуючі документи суддівських колегій.
6. Види професійної підготовки арбітра.
7. Суддівські функції в системі спорту.
8. Порядок присвоєння кваліфікаційних категорій.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться

60 години /3 кредити ЄКТС.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

вміти:

1. Сформулювати Регламент змагань.
2. Провести жеребкування в ігрових видах спорту.
3. Скласти календар змагань по коловій системі і системі з вибуванням.
4. Провести методичний розбір суддівства з обраного виду спорту.
5. Здійснювати суддівство з обраного виду спорту.
6. Оформити протоколи змагань.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	017	1	

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступ. Історія розвитку суддівства у спорті.	лекція	(9)	2		1 семестр

Тема 2. Суддівські функції в системі спорту.	лекція	(9,11-19)	2		1 семестр
Тема 3. Регламентуючі документи федерації з виду спорту.	лекція	(9,15-17)	2		1 семестр
Тема 4. Організація і проведення змагань.	лекція	(9,11-19)	2		1 семестр
Тема 5. Організація і проведення змагань в умовах вищого навчального закладу.	лекція	(5-8)	2		1 семестр
Тема 6. Кодекс етики і честі спортивного судді.	лекція		2		1 семестр
Тема 7. Характеристика спортивної форми арбітра.	лекція		2		1 семестр
Тема 8. Функції уваги арбітра в процесі суддівства спортивних змагань.	лекція		2		1 семестр
Тема 9. Вибір позиції арбітром в процесі суддівства в ігрових видах спорту.	лекція		2		1 семестр
Тема 10. Види професійної підготовки арбітра та методика їх вдосконалення.	лекція		2		1 семестр
Тема 11. Суддівський професіоналізм і глядацькі симпатії.	лекція		2		1 семестр
Тема 12. Взаємовідношення арбітра з спортсменами, тренерами і засобами масової інформації.	лекція		2		1 семестр

Тема 13. Проблеми суддівства в сучасному спорті.	лекція		2		1 семестр
Тема 14. Проблеми психологічної підготовки арбітра.	лекція		2		1 семестр
Тема 15. Порядок присвоєння кваліфікаційних категорій арбітра.	лекція		2		1 семестр
Тема16. Регламент, як основоположник умов проведення змагань.	практичне		2		1 семестр
Тема 17. Визначення професійної стійкості арбітра.	практичне		2		1 семестр
Тема 18. Методика медичного контролю арбітра в річному циклі тренувань.	практичне		2		1 семестр
Тема 19. Опис Регламенту змагань, проведення жеребкування і складання календаря змагань.	практичне		4		1 семестр
Тема 20. Застосування дисциплінарних санкцій арбітром при проведенні змагань.	практичне		2		1 семестр
Тема 21. Методика самооцінки атбітража.	практичне		4		1 семестр
Тема 22. Правила гри та їх трактовка з обраного виду спорту.	практичне		6		1 семестр
Тема 23. Здійснення практичного суддівства з обраного виду спорту, перегляд та обговорення арбітражу.	практичне		8		1 семестр
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюють згідно з кредитно-			

	модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу поточного контролю, для оцінювання якої призначається 100 балів, і рейтингу підсумкового контролю (залік) – 100 балів, між якими обчислюється середнє арифметичне Поточний контроль здійснюється під час проведення лабораторних занять і має на меті перевірку рівня теоретичної підготовленості студента. Об'єктами такого контролю є тестові нормативи на лабораторних заняттях, відвідування занять та результати модельних контрольних робіт – тестових завдань. Проміжний контроль проводиться за результатами модульних контрольних робіт та меті перевірки рівня теоретичної підготовленості студента Модульний контроль проводиться тричі по закінченню кожного з модулів за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання). Оцінювання виконання індивідуального завдання проводиться у вигляді додаткових бонусних балів за 10-бальною системою. Якість виконання індивідуального завдання оцінюється за такими критеріями: – самостійність виконання; – логічність і послідовність викладення матеріалу; – повнота розкриття теми (теоретична частина); – обґрунтованість висновків; – використання довідкової літератури; – якість оформлення. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом виконання практичних занять. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення; своєчасне виконання практичних завдань з теми
Вимоги до письмової роботи	
Семінарські заняття	Семінар - вид практичних занять, який передбачає самостійне опрацювання студентами окремих тем і проблем відповідно змісту навчальної дисципліни та обговорення результатів цього вивчення, представлених у вигляді тез, повідомлень, доповідей, рефератів тощо.
Умови допуску до підсумкового контролю	Оцінювання тестових завдань Тематичний тест для кожного студента складається з п'ятнадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 15. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

			Сума балів за тестові завдання 1–9 10–11 12–13 14–15					
			Оцінка за 4-бальною шкалою 2 3 4 5					
<i>Навчальна (аудиторна) робота</i>						<i>Екзамен</i>	<i>Сума</i>	
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>Сума</i>	<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>			<i>Сума</i>
<i>Контрольна робота – 5;</i> <i>Тест – 15;</i> <i>Робота на парах – 5</i>		<i>25</i>	<i>Контрольні семінари – 5;</i> <i>Тест – 15;</i> <i>Робота на парах – 5</i>			<i>25</i>	<i>50</i>	<i>100</i>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Політика курсу

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, практичні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність.

9. Рекомендована література

Базова

1. Бахрамов Т. Судья показывает на центр. – М.: Физкультура и спорт, 1972 г.
2. Верхошанский Ю. Основы специальной физической подготовки спортсменов. – М.: Физкультура и спорт, 1988.
3. Вихров К., Догадайло В. Педагогический контроль в процессе тренировки. ФФУ, – К.: 2000.
4. Вихров К.Л. Знакомство с футболом. – К.: 1983.
5. Вихров К.Л., Лоос В., Сорока Ю. Черты психологии в судействе. – Фут-

бол-Хоккей, 1977. – № 21.

6. Віхров К.Л. Підготовка футбольного арбітру. – К.: Здоров'я, 1981.

7. Вихров К.Л. Подготовка футбольного арбитра. – К.: Здоров'я, 1987.

8. Вихров К.Л. Соревнования по футболу. – К.: Здоров'я, 1981.

9. Дулин А.Л., Худатов Н.А. Психолого-педагогические аспекты проблемы судейства в спорте. – Теория и практика физической культуры, 1984. – № 2.

10. Зеленцов А.М., Лобановский В.В., Ткачук В.П., Кондратьев А.И. Тактика и стратегия футбола. – К., 1989. – 192 с.

11. Інформаційні методичні матеріали асоціацій футбольних арбітрів України (АФАУ).

12. Соломонко В.В., Лисенчук Г.А., Соломонко О.В. Футбол: вид. 2-е., випр., доп. – К.: Олімпійська література. – 2005. – С. 11-12.

13. Спирин А. Судейство: взгляд на проблему. – М.: Методическое издание, 2003.

14. Стороженко С.Н. Футбол і насильство. Погляд з середини. – К, 2005.

15. Теория спорта / под общ. ред. В.Л.Платонова. – К., 1987.

16. Ene A. Obstructia. – In: Arbitrul: Buletin ethnic, 1988, № 1(18).

17. Ene A. Arbitrii de linie. In: Arbitrul: Buletin ethnic, 2000, № 3 (20).

18. Laws of the Game. – FIFA, 1995.

19. Laws of the Game. – FIFA, 2005.

20. Laws of the Game. – Questions and Answers. FIFA, 2005.

21. Refereeing. International Lists. – 2004.

22. Spielregeln. – 2020.

23. www.PFL.com.ua

24. www.FFU.ORG.ua

25. www.REFEREE.ru

26. www.RFS.ru

27. www.UEFA.com

Допоміжна

1. Безруких, Н.А. Вікова [фізіологія](#) / Н.А. Безруких, В.Д. Фарбер. - М.: Видавничий центр «Академія», 2004. - 128 с.
2. Годік, М.А. Фізична підготовка футболістів / М.А. Годік. - М.: Олімпія, 2006. - 221 с.
3. Голомазов, С.В. Теоретичні основи і методика контролю технічного майстерності / С.В. Голомазов, Б.Г. Чирва. - М.: ТВТ Дивізіон, 2006. - 187 с.
4. Гуревич, І.А. [Кругове тренування](#) при розвитку фізичних якостей / І.А. Гуревич. - Мінськ: [Освіта](#), 2005. - 236 с.
5. Бішопс, К. Єдиноборство в футболі / К. Бішопс, Х. Герардс. - М.: Терра-спорт, 2003. - 167 с.
6. Джармен, Д. [Футбол](#) для юних / Д. Джармен. - М.: [Фізкультура і спорт](#), 2006. - 59 с.
7. Жуков, М.А. Рухливі ігри / М.А. Жуков. - М.: [Фізична культура і спорт](#), 2000. - 247 с.
8. Ільїн, Є.П. [Психологія](#) спорту / Є.П. Ільїна. - СПб: Питер, 2008. - 128 с.
9. Ільїн, Є.П. [Психологія](#) фізичного виховання / Є.П. Ільїн. - СПб: Питер, 200. - 176 с.
10. Люкшинов, Н.М. [Мистецтво](#) підготовки висококласних футболістів / Н.М. Люкшинов. - М.: Радянський спорт, 2006. - 420 с.
11. Коробейник, А.В. Футбол. Самовчитель гри. / О.В. Коробейник. - [Ростов-на-Дону](#): Фенікс, 2000. - 319 с.
12. Кузнєцов, А.А. Футбол. Настільна [книга](#) дитячого тренера. Перший етап (8-10 років) / А.А. Кузнєцов. - М.: Олімпія, 2008. - 110 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, читальний зал.
2. Івано-Франківська державна обласна універсальна наукова бібліотека ім. Івана Франка.
3. Інтернет. 1)<http://www.google.com>
2)<http://www.rambler.ru> (пошукові системи інтернету).
- 4.Методичний кабінет з футболу.

Викладач Ступар М.І.